

1982
16-02

DE KORHAAN

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

de Korhaan

Verenigingsorgan van Vogelwerkgroep "Het Gooi & Omstreken."

Redaktie : Henk hardon
Maarten Klomps
Andries Stoker

Redaktieadres : Gabriëlgarde 42, 1241 AM Kortenhoef, 035-62478

Illustraties : Ab Noorman, Maria Zwart en Youke Buma

Typewerk : Marianne Harder
Yvonne van Klaveren

Verzending : Bep Dwars- van Achterberg, Prinsenstraat 15, Hilversum
035-233973

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redaktie.

De redaktie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdrage.

Inleveren kopij: uiterlijk 3 juni

Inhoudsopgave:

31	:Redactioneel
32	:Aktiviteiten programma
32 - 34	:Bestuursmededelingen
34 - 36	:Verslag algemenebestuursvergadering
36 - 38	:Verslag van derde lustrumviering
39 -	:De Draaihals
40	:Excursie Arkemheense polder
41 - 42	:Waarnemingen bij de wintervoeding
43 - 44	:Bergeenden in het Gooi, 1981
44 - 45	:Paniek rondom Torenavalk
46 - 47	:De ochtendexcursie naar Ankeveen op 1 november
47	:Een winterse excursie langs de Gooimeerkust bij Huizen
48	:Waarom mijn Merel zo bijzonder is
49	:De Bosuil als predator van Groene Spechten
50	:Een partieel albinistische Kolgans en een Rietgans mogelijk gepaard met een Indischegans
51 - 54	:Ontvangen literatuur
54 - 56	:Veldwaarnemingen

Redactioneel

De derde lustrumviering van de V.W.G. is een groot succes geworden. Vele belangstellenden kwamen naar Kasteel Groeneveld voor de tentoonstelling en de excursies.

De reacties waren algemeen positief en we kunnen vele nieuwe leden begroeten. Een uitgebreid verslag van de viering vindt u in deze Korhaan.

Op de Westerheide heeft Stichting Gooisch Natuurreservaat vier gefokte Korhanen uitgezet. Het bestuur heeft hieromtrent advies aangevraagd bij het Rijks Instituut voor Natuurbeheer te Leersem en bij de Rijksuniversiteit van Groningen.

Hoewel het G.N.R. beweert dat ze een optimale biotoop hebben gecreeerd voor de Korren, kunnen we wel stellen dat de kleinschaligheid van de heide te wensen overlaat. Een kleinschalige biotoop is namelijk van levensbelang voor de Korhoenders (en overige fauna).

Met pleksgewijs maaien of branden ter verjonging van de heide houdt men een goede insektenfauna, het voedsel voor Korhoenderpullen. Het G.N.R. heeft ook dit jaar weer de Westerheide op groot-schalige wijze gebrand. Zodat van optimale heidebeheer geen sprake is. Ook heeft het G.N.R. gemeend rond het vogelreservaat de Zwarte Kraaien en Eksters te moeten "wegnemen", ter bescherming van eventuele eieren en kuikens.

Dit terwijl in het verleden nauwelijks iets is gedaan om te voorkomen dat de Kraaien en Eksters hier zeer gunstige nestgelegenheden vonden.

Ook wordt door een dergelijke maatregel het evenwicht verstoord. Mogelijk worden de opengevallen territoria onmiddellijk ingenomen door zwervende exemplaren. De losgelaten hanen zijn voorzien van kleurringen. Mocht u deze vogels waarnemen, wilt u dan indien mogelijk de kleur van de ring vermelden.

De vogelcursus van het radioprogramma "Vroege Vogels" besluit met een aantal excursies. Onze V.W.G. heeft hiervoor een vijftal excursies georganiseerd. Er bestaat een enorme belangstelling voor.

Voor "de Korhaan hebben we er een nieuwe tekenaar bij n.l. Youke Buma. In dit nummer kunt U z'n eerste illustratie aanschouwen.

Om de kosten van de Korhaan niet te verhogen heeft de redactie besloten de rubrieken Veldwaarnemingen en Ontvangen literatuur in een kleiner lettertype weer te geven. Deze 2 rubrieken gingen namelijk te veel pagina's omvatten. In deze uitvoering kan de inhoud van deze rubrieken gelijk blijven.

Aktiviteiten programma

- Zondag 2 mei Fietsexcursie Eempolders.
Deze ochtendexcursie vertrekt op 7.00 uur vanaf het gemeentehuis in Eemnes. Onze excursieleider is Adrie Vermeule.
- 14-15-16 mei Kampeerweekend Winterswijk.
Dit is een zelfverzorgingsweekend dat we doorbrengen op het kampeerterrein "Wiltershaar" te Kotten.
Belangstellenden voor dit weekend kunnen zich zo snel mogelijk opgeven bij Joke Hardon, voor 10 mei! tel. 02154-18804.
- Maandag 24 mei Roeiexcursie Naardermeer.
Vertrek 19.00 uur vanaf het vissershuis.
Kosten f10,- vooruit te betalen (voor 10 mei) op giro 2529179 V.W.G. het Gooi e.o. Neem ook contact op met Joke dit i.v.m. plaatsruimte. Denk aan de muggenolie.
- Vrijdag 11 juni Nachtextcursie langs de grote rivieren.
Vertrek vanaf het Oosterspoorplein te Hilversum op vrijdagavond om 20.00 uur per auto naar Druten, waar Leo van de Berg ons verder als excursieleider zal begeleiden. De excursie duurt tot ongeveer 6.00 uur in de ochtend.
Opgave voor deze excursie tot en met donderdag 10 juni, bij Joke 02154-18804 of b.g.g. 02153-13451.

Bestuursmededelingen

- Vogelbescherming organiseert aansluitend op hun cursus 25 april een open dag bij Vogelwerkgroepen-/ wachten.
- Vogelbeschermingskonsulent: Klaas Visser heeft meegedeeld niet langer kontaktpersoon met Vogelbescherming te willen zijn. Het bestuur stelt geen nieuwe kontaktpersoon voor. Het sekretariaat is ons kontaktadres.
- Vereniging Leafmilieu het Gooi en Vechtstreek bestaat 10 jaar. Ze vierden dit met een lezing over bosbeheer.
- We ontvingen subsidie van het Gooisch Natuurreservaat, de gemeentes Eemnes en Naarden.
- We schreven gemeente Mulden over hun plannen; inheemse vogels in de gemeentelijke voliëre te houden.
- SOVON: Met VW Utrecht stuurden we een brief met ideeën over de herstructurering.
Er is een nieuwe distriktskoördinator als opvolger van Wim Loode, namelijk: H.A.Mulder, Oranjelaan 5I, 397I HE Driebergen.

- Weidevogelfolders ontvingen we zowel van als voor boeren: er staan veel praktische tips in voor een vogelvriendelijke bedrijfsvoering.
- Jubileum: van het WNF ontvingen we een boekenbon. We willen hiervoor een deel uit de Kosmosreeks aanschaffen (De Boomvalk). Andere giften zullen worden gebruikt als bestrijding van de kosten. We kijken of het mogelijk is ieder jaar een dergelijke tentoonstelling met exkursies te organiseren.
- De jubileumuitgave is ook voor nietleden verkrijgbaar à f 5,- bij Bep Dwars.
- Laegieskamp: Vogelgegevens van Frans Rijnja worden als VWG rapport uitgegeven. Dit rapport is belangrijk i.v.m. opstellen van een beheersplan voor het gebied.
- Subgroep Avifauna kan bij de inventarisaties nog hulp gebruiken.
- Subgroep Propaganda zoekt vrijwilligers om voorlichting te geven bij braderiën e.d.
- Via subgroep Nestkasten kunt u nestkasten à f 8,- bestellen.
- Het Gooisch Natuurreservaat gaat Korhoenders uitzetten, zie verslag alg. ledenvergadering.

Nieuwe leden:

=====

G.W.Hilhorst, Streefoordln 30, 3755 BB Eemnes, 02153-87573
J.Klein, Zwaardemakerstr. 12, 1402 VE Bussum, 02159-13389
mw.G.E.S.Klein-Hommes (huisgenootlid)
F.Renes, Batterijln 29, 1402 SM Bussum, 02159-17189
H.v.Oosterhout, Meentweg 49, 1406 KD Bussum, 02159-31360
J.Kraakman, Kapelstr. 16, 3742 CG Baarn, 02154-13594
mw.L.B.de Winter, Stephensonln. 52, 1222 HX Hilversum, 035-855644
S.J.Koch, Krügerln. 1, 3743 CJ Baarn, 02154-15516
mw.L.Blom-Moorst, Dorrestijnseweg 123 a, 3763 LK Soest, 02155-22237
J.Bosman, Straatweg 90, 3621 BS Breukelen, 03462-1744
mw.Bosman (huisgenoot)
J.Schiphof, Prof.Buysln. 39, 3741 DA Baarn, 02154-16121
B.v.Ingen, J.Schimmelstr. 6, 1411 VS Naarden, 02159-45658
J.Arends, W.Pijperln 2, 3741 GH Baarn, 02154-13984
P.Volkers, Kapelstr 57, 1404 HW Bussum (huisgenootlid)
mw.A.C.T.Hart, Bloesem 14, 1275 BD Huizen (huisgenootlid)
mw.J.M.de Soete-v.d.Hart, G.v.Amstelstr 410, 1266 CC Hilversum (huisgenootlid)
mw.E.Klomps, Breeland 109, 3828 VG Hoogland (huisgenootlid)
J.de Wal, Blokland 13, 1383 AA Weesp
E.v.d.Akker, Gooiergracht 15, Laren (huisgenootlid)
mw.H.M.L.v.d.Mey, W.Beckmanstr 330, 3762 HK Soest, 02155-10599
mw.M.Doornveld, Pr.Marieln 5, 1405 EN Bussum, 02159-10380
F.v.d.Veer, Schapendrift 17, 1251 XD Laren
mw.T.v.Beusekom, Raweg 10 Hs 26, 1231 KA Loosdrecht, 02158-1766
B.Quispel, Molenweg 18, 1251 LT Laren, 02153-86042
mw.T.v.Velsen, De Grienden 7 Ned.den Berg 02945-3640
E.ten Have, Hollands End 29, 1244 NN Ankeveen, 035-62696
N.Verlaat, Peppengouw 127, 1351 NK Almere-haven, 03240-15859
R.Leurs, Baerbergen 21, 1223 KA Hilversum, 035-852882
mw.A.Donker " " (huisgenootlid)
D.Heuwekemeyer, Dotterbloemln 36, 3742 EE Baarn, 02154-15870
R.Heuwekemeyer " " (huisgenootlid)
A.Heuwekemeyer " " "

2 Vaststelling van het verslag van de algemene ledenvergadering, van 26-03-'81.

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd.

3 Goedkeuring van de jaarverslagen:

Alle jaarverslagen worden goedgekeurd. Naar aanleiding van het verslag van de subgroep Korhaan, vraagt mevrouw Liebregts naar de werkregels van de redactie. Ze vindt, dat bij artikelen, waarin personen worden genoemd, deze daarin gekend moeten zijn.

Henk Hardon antwoordt dat auteurs persoonlijk verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de artikelen. De redactie heeft het recht artikelen te weigeren. De redactie zag in het artikel waar mevrouw Liebregts op doelt geen reden tot weigeren.

Het bestuur zal contact opnemen met de subgroep kursus over het omstreden artikel.

4 Financieel beleid:

Mevrouw Liebregts merkt het volgende op:

a Is het niet mogelijk in het vervolg bij de kaskontrolle een lijst met het aantal leden, huisgenootleden, de betaalde kontributie en het verloop van de leden te overleggen?

b Er moet een lijst worden gemaakt van de uitgereikte presentexemplaren van het boekje: Vogels in de Eempolders.

c Prijsopgave en orderbevestiging van het boekje ontbreekt. Het lijkt haar zinvol dit verzuim goed te maken.

De penningmeester antwoordt op de eerste vraag, dat zonder komputer dergelijke gegevens moeilijk direkt te leveren zijn. De lijst van de Eempolderboekjes zal worden gemaakt.

Over de begroting 1982 stelt Jelle Harder de volgende vraag:

In hoeverre zijn begrote bedragen reëel? Hij vindt dat de inkomsten aan kontributies te laag, en dat de ledenavonden vrij hoog begroot zijn.

Menk antwoordt hierop dat de prognose van de stijging van het ledenaantal minder gunstig was. De ledenavonden zijn inderdaad duurder dit jaar, doordat de kerkhuur omhoog ging.

Vervolgens wordt de penningmeester gedechargeerd.

De kaskommissie wordt volgend jaar gevormd door mevrouw Liebregts en Laura Mudde.

5 Bestuursverkiezing:

Rob Moolenbeek deelt mee dit jaar voor de laatste maal herkiesbaar te zijn. Subgroep Vogelkursus heeft Yves Vogel voorgedragen als bestuurslid.

Er zijn door de leden geen tegenkandidaten voorgedragen, zodat iedereen zonder verkiezing benoemd is.

6 Het uitzetten van Korhoenders door St. Gooisch Natuurreservaat:

Rob leest de brief voor die we van de rentmeester ontvingen. Hierin wordt uiteengezet hoe het GNR tot de beslissing gekomen is: zowel in Nederland als Europa gaat het Korhoen achteruit. In het Gooi bestaat de populatie sinds enige jaren uit zeven hennen en één haan. Toen ook deze laatste haan lange tijd niet werd gezien, werd gedacht om hanen van elders te betrekken en bij de Gooise hennen uit te zetten.

Diverse instanties zijn daarop gekonsulteed waaronder het RIN. Hoewel in het bijzonder het RIN er niet zo'n voorstander van was, wezen deze het ook niet af en vonden het als experiment interessant. Anderen stonden er positiever tegenover zoals de direktie Faunabeheer (ministerie van Landbouw en visserij).

De beslissing wordt gezien als noodmaatregel en laatste middel om te trachten de korren zo lang mogelijk voor het Gooi te behouden. Ondertussen wordt, aldus de rentmeester, het biotoop voor Korhoenders met adviezen van het RIN zo gunstig mogelijk gemaakt. Tenslotte worden ter bescherming van eventueel komende eieren en kuikens, enige Eksters en Kraaien "weggenomen", die zich in grote getale juist in het korhoenreservaat ophouden.

Het VWG-bestuur is van mening, dat we op dit moment moeilijk een standpunt voor of tegen in kunnen nemen. Daarvoor zullen we over meer informatie moeten beschikken. We denken hierbij aan RU-Groningen en het RIN. We zijn het niet eens met de voorgestelde Ekster-Kraai bestrijding. Waarschijnlijk zal verstoring in hun territoria een negatief effect met zich meebrengen. Je kunt ze alleen wegstrijgen, door het biotoop ongeschikt te maken.

Overigens is het uitzetten van de Korhoenders het besluit van de Stichting. De Vogelwerkgroep heeft hier geen zeggenschap in.

Dick Visser is van mening dat de VWG zich in deze te passief opstelt.

Van de informatie die we ontvangen van Groningen en het RIN zal een stukje in de Korhaan verschijnen.

Op de werkvond in april zal een discussie over dit onderwerp worden gehouden.

Rondvraag:

- Dick Visser vertelt dat voor herstelwerkzaamheden aan de oeverwaluwand bij Blaricum veel geld nodig is en vraagt of de VWG een subsidieverzoek bij de gemeente wil steunen. Hij stuurt daarvoor een begroting naar Trijnie.
- Ed Delachaux vraagt of de VWG ook aan nestbescherming van weidevogels gaat werken. Rob antwoordt dat dit afhangt van de activiteiten van de leden.

Trijnie Stoker.

VERSLAG VAN DE DERDE LUSTRUMVIERING

=====

Vrijdag 26 februari na maanden voorbereiding en al enkele weken werk op kasteel Groeneveld, kunnen we het diorama van dhr. v.d.Berg plaatsen en is tegen 4 uur in de middag de tentoonstelling gereed om bezoekers te ontvangen.

Dan kun je in spanning gaan zitten wachten op het aantal leden en genodigden wat 's avonds zal komen.

Nadat om 19⁰⁰ de oprijlaan verlicht wordt met fakkels komt dhr. Suetens, hij houdt die avond de lezing, om 19¹⁵ aan en je hebt een zorg minder.

Dan begint het ook langzamerhand druk te worden en 300 mensen wonen de viering bij. Tijdens zijn openingsrede memoreert de voorzitter het volgende:

Ik ben blij dat u in zo'n grote getale gehoor heeft gegeven aan de uitnodiging om onze 3de lustrum viering bij te wonen. Naast onze leden wil ik vooral ook de genodigden, de ereleden en natuurlijk de heer Suetens uit België welkom heten. Het verheugt me dat niet alleen belangstelling wordt getoond door mensen uit natuurbeschermingsorganisaties maar dat ook de bestuurlijke organisaties vertegenwoordigd zijn.

Bericht van verhindering en tevens gelukwensen is ontvangen van:

Prof. Dr. Vocus.

Ir. Hessels, directeur Natuurmonumenten.

Rijksdienst IJsselmeer Polders (RIJP).

Kontaktorgaan Vogelbescherming.

Stichting het Gocisch Natuurreservaat (Rentmeester: de heer d'Hondt)

Kontaktorgaan Vogelstudie KNNV

Bij een lustrum viering behoort men terug te kijken op het verleden. Ook ik ontkom daar niet aan maar zal het gezien de beschikbare tijd kort houden. Het begon allemaal in februari 1967 toen enkele actieve vogelkijkers besloten een vereniging op te richten. Blijkbaar vond men in de bestaande natuurverenigingen niet datgene wat de toch vaak individuele vogelaars voor ogen hadden. En dat er belangstelling was blijkt wel uit de opkomst op de eerste bijeenkomst. 35 vogelaars verenigden zich in de VWG het Gooi en omstreken.

Een belangrijke schakel, ik mag wel zeggen bindmiddel, in de succesformule van de VWG is het tijdschrift de Korhaan. Geen gooise natuurvereniging heeft zoveel waardevolle gegevens op deze wijze vastgelegd. Geen instelling of vereniging in het Gooi heeft zoveel vogelgegevens in haar archief. Het is echter jammer dat vele gegevens alleen nog maar historische waarde hebben. De gebieden waarop zij verzameld zijn, zijn namelijk verdwenen of er staan nu huizen of wegen. Ik denk hierbij aan de Hilversumse Meent, grote delen van de Gooise heiden en enges, de kuststrook bij Naarden en ga zo maar door.

Met de gegevens verzameld door de leden konden de besturen wel het één en ander doen. Vele tientallen bezwaarschriften zijn ingediend en diverse akties om natuur en landbouwgebieden te behouden zijn al dan niet met succes gevoerd. Het is jammer dat door overleg en inspraak tegenwoordig weinig meer is te bereiken.

Konden we in het begin van ons bestaan nog wat bereiken met rapporten, ik denk bv. aan het Zanddijkrapport en het Einde Gooi rapport, tegenwoordig komt daar aktie voeren bij. Als voorbeeld noem ik het recent verschenen boekje over de vogelstand in de Eempolder en de aktie: Redt de weidevogels in Eemland.

Het is een zaak geworden van het publiek beïnvloeden en zo trachten de politieke partijen achter onze doelstellingen te krijgen.

Natuurlijk moeten we niet alleen terugkijken en gezien de vele plannen binnen de diverse subgroepen van de VWG is dat ook niet het geval.

Plannen zijn er volop. Ik denk bv. aan de grote wens van de subgroep AVIFAUNA om een boek: Avifauna van het Gooi samen te stellen. Misschien iets voor het 4de lustrum.

En wat te denken van een eigen onderkomen. Iets waar al vanaf de oprichting naar gezocht wordt. Met ruim 400 leden of samen met andere natuurbeschermingsorganisaties in het Gooi moet zoiets toch te realiseren zijn. Ik denk nu bv. aan een Goois milieu edukatief centrum.

Maar goed, ik kom terug op het ontstaan en de Korhaan

Bij het 10 jarig bestaan verscheen het boekje "VOGELS in het GOOI". Het was een groot succes en binnen enkele weken was de hele voorraad verkocht. Ook dit 3e lustrum wilde het bestuur niet ongemerkt voorbij laten gaan.

Er werd een jubileumcommissie samengesteld. De resultaten: de Tentoonstelling en een Jubileum Korhaan kunt u vanavond aanschouwen.

Omdat het onmogelijk is gezamenlijk na afloop van de film naar de tentoonstelling te gaan verklaar ik deze dan ook thans voor geopend.

Wat betreft de jubileum Korhaan kan ik kort zijn. U moet hem beslist zelf lezen. Het geeft een overzicht van 15 jaar activiteiten van de Vogelwerkgroep.

Aktiviteiten ontplooid en bekostigd door leden in hun vrije tijd.

Het lijkt dan ook het meest geëigend om dit jubileum nummer aan te bieden aan de leden. Symbolisch wil ik dat dan ook doen door de eerste exemplaren te overhandigen aan onze ereleden, c.q. oprichters van de VWG:

Jan Bos

Dick Jonkers

Rie Tabois

Jan van Dijk

Namens de ereleden biedt Dick Jonkers aan de voorzitter voor de VWG een voorzittershamer aan. Hij memereert even de oude voorzitters en de wijze waarop zij een vergadering of lezing openden.

De rangers van het Wereld Natuurfonds afdeling het Gooi bieden een boekenbon aan en de Vogelwacht Vijfherenlanden (de voorzitter de heer Vink) overhandigt een schitterende Boomkruiper-nestkast.

Hierna neemt de voorzitter weer het woord:

Ik denk dat ik nu lang genoeg aan het woord geweest ben en zou graag het verdere verloop van de avond overdragen aan Ilco van Woerse van de jubileumcommissie.

Ilco laat 2 leden naar voren komen. Allereerst memoreert hij de verdiensten van de heer Van de Berg die vele 100de uren denk- en schilderwerk voor de tentoonstelling heeft verzorgd. Daarna valt de eer te beurt aan Han de Soete, voorzitter van de jubileumcommissie, die de afgelopen weken onafgebroken bezig is geweest aan de voorbereidingen. Beide ontvangen een kleine attentie en een hartelijk aplaus van de bijna 300 aanwezigen.

Hierna richt Ilco zich tot de heer Suetens die zich klaar maakt om zijn films te vertonen. Gezien de grote belangstelling moet de film 2x vertoond worden.

Alvorens met de film begonnen wordt, houdt de hr. Suetens een stevig pleidooi voor het F.I.R. (Fonds voor Instandhouding van Roofvogels) waarvan hij voor de Belgische afdeling voorzitter is. Het F.I.R. is een internationale organisatie die zich bezighoudt met de bescherming van stootvogels, door bescherming en bewaking van broedplaatsen, tellingen, voorlichting etc. De inzameling, die voor het F.I.R. gehouden wordt levert maar liefst ± f 600,- op.

De film " Grote Valken in Zuid Europa" is werkelijk een groot succes te noemen. Deze film zonder geluid wordt door de maker op vakkundige en dikwijls geestige manier van commentaar voorzien. De opnamen zijn met veel geduld en met de grootste precisie tot stand gekomen. De meeste Zuid-Europese stootvogels kwamen uitgebreid aanbod. Als "toegift" worden na de 2^e voorstelling nog een aantal dia's vertoond van de Zearend in Noorwegen, hiermee wordt de perfectie van de film zelfs bijna gëvenaard.

Na de films neemt Ilco resp. Rob wederom het woord:

Ik denk niet dat ik teveel zeg als we vanavond een bijzonder fijne en interessante avond hebben gehad. De heer Suetens hiervoor heel hartelijk bedankt. Ik hoop dat de film van de heer Suetens en de tentoonstelling u geboeid heeft. Het bestuur is veel dank verschuldigd voor het organiseren van deze avond aan de jubileumcommissie, bestaande uit:

Joke Hardon, Henk van de Berg, Jelle Harder, Dick Jonkers, Nico Klippel, Ilco van Woerse en Han de Soete en alle andere leden die op welke wijze dan ook zich hiervoor ingezet hebben.

Voorts de jubel korhaan redactie bestaande uit:

Jelle Harder, Andries Stoker, Maarten Klomps en Henk Hardon met de medewerking van: Marianne Harder, Yvonne van Klaveren, Corrie Keetelaar, Joke Hardon, Maria Zwart, Ab Noorman, Ronald Sinoo en Bep Dwars.

Verder werd medewerking ontvangen van:

het Zoölogisch Museum te Amsterdam en de heer Barend van Ingen.

En natuurlijk de volle medewerking van Staatsbosbeheer in de personen van de heren Paans en Smink.

Zaterdag en zondag is er al weer een enthousiaste ploeg mensen aanwezig om tijdens de tentoonstelling voorlichting te geven.

Rondom het kasteel vinden dan ook druk bezochte excursies plaats.

Op zaterdagavond is er een uilenexcursie waaraan ongeveer 80 personen aan deelnemen.

Tevens wordt het besluit genomen om de tentoonstelling met één week te verlengen. Het aantal bezoekers van de tentoonstelling bedroeg ongeveer 3000. De excursies telden ongeveer 400 belangstellenden.

DE DRAAIHALS
=====

Ab Noorman

In 1976 had ik de pech mijn heup te breken, met als gevolg, in het Sint Jans Ziekenhuis te Laren van 15 april t/m juli.

Het was een warme zomer, de ramen stonden open en ik keek op een binnenplaats met grote bomen. Hierin zaten verschillende soorten vogels, mezen, Boomklevers enz.

Op een morgen riep een medepatient: hé, kijk eens naar die vogel, wat is dat een aparte!

Tot mijn grote verwondering zag ik een Draaihals, omdat ik een beperkt uitzicht had en niet uit mijn bed mocht en kon komen, kon ik de vogel niet goed bekijken.

Een week daarna zaten er twee Draaihalzen in mijn "priveboom" vlak voor mijn raam. Ze zijn iets groter dan een mus, prachtig getekend, tegen de stam was hij of zij haast niet te zien, verschil tussen man en vrouw is er niet, of het moet zijn dat de man een kuif heeft.

Op een morgen streek een Kautje naast de Draaihals neer en tot mijn verbazing stak hij een kuif op en riep aan één stuk: té té.

Begin Mei zag ik nog maar één Draaihals, ik hoopte dat ze in de buurt zouden broeden. Nu maar afwachten. Volgens mijn vogelboek broeden ze 13 á 14 dagen, s'nachts alleen het vrouwtje.

Op een morgen plm. eind mei werd ik gewekt door een zuster, die ook belangstelling voor vogels had, : kijk eens vlug naar buiten, die draaivogel (zoals zij ze noemde) hebben jongen! En inderdaad op een tak vlak voor mijn raam, zaten 3 Draaihalzen, waarvan 2 jongen. Ik kon ze goed bekijken en echt ze kunnen de kop + 180° draaien.

De jongen bedelden om voedsel, zo staken hun staart omhoog en riepen klagend. Net als de specht hebben ze 2 tenen voor en twee achteruit. Ze zaten reeds goed in de veren, alleen de buiken waren lichter van kleur dan de oudervogels.

Ik heb de zuster gevraagd of ze buiten wilde kijken of ze nog meer jongen hadden, daar ik zelf maar één boom kon zien. Ze heeft maar 4 draaihalzen gezien.

Nadien heb ik ze nog een paar maal gezien en toen waren ze verdwenen. Wel hoorde ik elke avond een Nachtegaal zingen, maar ik zag hem nooit.

Zo ziet men maar, een gelukje bij een ongeluk.

Verzoek om medewerking.

Tussen 1970 en 1980 is het aantal in Noord-Holland broedende Kluten flink gestegen. Vooral in de polders hebben ze zich op allerlei plaatsen gevestigd waar ze vroeger niet voorkwamen. Voor 1970 werd het aantal paren op 130 geschat, in de periode 1976-1977 waren dat er waarschijnlijk meer dan 370. Sinds die tijd lijkt het bestand zich wat te stabiliseren, maar exakte gegevens ontbreken. Mocht u in 't Gooi broed-of fourageergebieden weten, wilt U dan contact opnemen met Rob Moolenbeek tel. 035-62641 bij hem kunt u een toelichting-tel -en enqueteformulier krijgen.

EXCURSIE ARKEMHEENSE POLDER

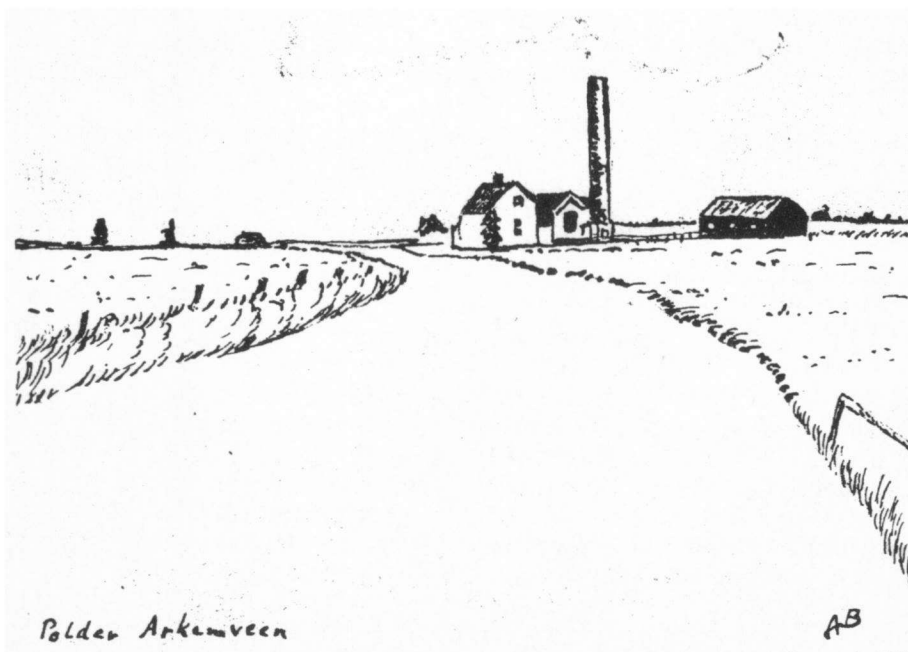
M. KLomps

Zondag 22 januari vond een bezoek aan de Arkemheense polder (tussen Spakenburg en Nijkerk) plaats. Voor deze tocht waren 9 mensen om 8 uur uit Hilversum vertrokken in 3 auto's. Bij Eembrugge doken we polder De Haar in om daar vast even te kijken: na enige stops telden we een Buizerd, Bonte Kraaien vele Kievitten en ook Patrijzen; deze laatste tot groot genoegen van Adrie Vermeule. De volgende halte was aan de weg Spakenburg-Nijkerk waar we de eerste Kleine Zwanen zagen. Elk jaar weer zijn deze vogels uit het noorden van Rusland vooral in deze polder te zien.

Op deze ochtend waren er globaal zo'n 1000 stuks aanwezig verspreid over de hele polder, soms in gezelschap van Knobbelzwanen.

Aan de voet van de dijk hielden we een koffie pauze waarna we een eindje richting stoomgemaal gingen wandelen, waarbij we zo nu en dan voorzichtig over de dijk gluurden naar de eenden, zoals Smienten, Wilde eenden, Bergeenden, Krakeenden. In de weilanden waren er Wulpen, Watersnip en ook eenden te zien. Weer terug bij de auto's ging het binnendoor naar de rioolwaterzuivering van Bunschoten-Spakenburg waar we aan de waterkant o.a. Aalscholvers en Grote Mantelmeeuwen konden tellen. Op weg naar genoemde plek troffen we een Brandgans aan tussen de zwanen en bij een boerderij waar een koppeltje ganzen rondscharrelden maakte Adrie ons erop attent dat dit Kleine Rietganzen waren.

Onderweg besloten we na afloop naar Bussum te gaan waar Pestvogels gesignaleerd waren. Op de opgegeven plek zagen we veel bekende gezichten achter verrekijkers welke gericht waren op enige boompjes waar deze schitterende vogels aan de bessen aten samen met Koperwieken en Kramsvogels.

Polder Arkemheen

AB

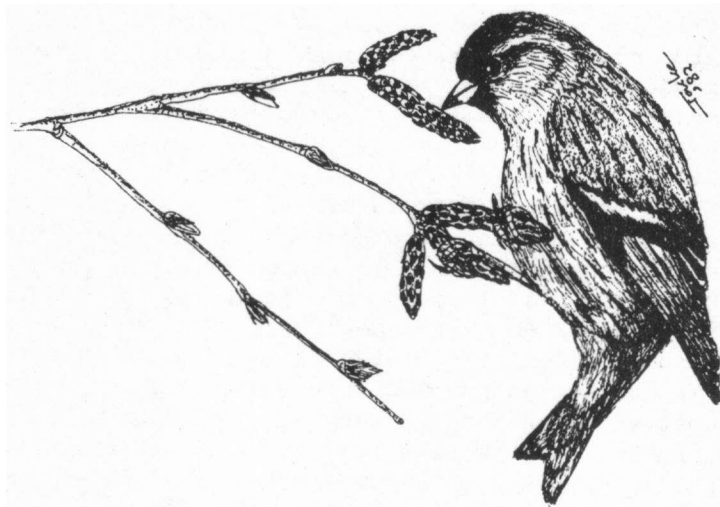
WAARNEMINGEN BIJ DE WINTERVOEDERING

=====

G. Heisse

Zoals zo vele jaren hebben we ook deze winter de vogels in onze tuin gevoerd, niet alleen om ze door de slechte tijd heen te helpen, maar ook omdat we zelf veel plezier beleven aan het doen en laten van onze gevederde vrienden. Neem bijvoorbeeld de Merel, altijd is er één bij die in de tuin ook in de winter als zijn territorium beschouwt en daarom zijn soortgenoten, die mee van het voedsel willen profiteren, zoveel mogelijk verdrijft. Afgelopen winter was dit een buitengewoon dominant en agressief vrouwtje, dat onmiddellijk in actie kwam als er andere lijsterachtigen in de buurt verschenen. Maar ook kleinere vogels, zoals Heggemus, Roodborst en Mussen joeg ze weg. Zelfs Spreeuwen viel ze aan, maar toen één met zijn scherpe priemsnavel van zich afpikte werd ze met dit soort wat voorzichtiger. De Zanglijster werd evenmin ontzien. Maar nu had ik aan de voertafel latjes getimmerd om zwart garen te spannen, dit tegen de Mussen. Die voeren we op de grond, maar daar zijn de lieverdjes natuurlijk niet tevreden mee en ze willen ook op de voertafel hun graantje meepikken. Doch de Zanglijster kon met gemak over of tussen de draadjes doorkomen en het merelwifje zag daar geen kans toe, zodat de Zanglijster, die we Spikkeltje noemden, op zijn gemak kon eten. Telkens als hij of zij door de Merel werd nagejaagd, vloog hij op de voertafel en kon dan de Merel uitlachen. Bij sneeuwval komen altijd Kramsvogels in de tuin en zo ook nu, maar ook daar nam het wifje geen genoegen mee. Nu zijn deze ook niet bepaald op hun snavel gevallen, dus dat werd vechten. Nu eens won de één, dan weer de ander, maar tenslotte mocht de Kramsvogel achter in de tuin zijn appels opeten, terwijl de Merel dichterbij huis bleef. Maar ook de Kram joeg weer achter zijn familie aan. In februari werd het merelvrouwtje schijnbaar verliefd op een mooie gitzwarte merelman en die mocht dan ook in de tuin blijven en het voedsel met haar delen. Maar nu werd ze veel minder agressief en nam de man haar taak over om concurrenten op een afstand te houden. Ze dacht zeker: "daar heb ik nu een man voor". Maar toen kreeg de Zanglijster het weer slechter, want de merelman kon wel op de plank komen. We hebben toen een stukje triplex als dak over de latjes gelegd en aan de kant, waar de Merel altijd invloog, een stukje plastic gespannen. Dit heeft even geholpen, maar niet lang. Maar nu was de Zanglijster zover, dat hij de Merel afpikte, zodra deze zich aan de rand van de tafel vastklemde, waarna hij zijn pogingen opgaf om de Zanglijster van de voertafel te verjagen. Het merkwaardige is, dat er wel merelmannen op de voertafel kwamen, als zij hun kans even schoon zagen, maar dat de wifjes het zelfs niet eens probeerden, hoewel er van beiden zeker drie in de tuin kwamen. Een ander verhaal is van de Sijsjes. Bij open weer komen deze niet in onze tuin, maar zodra als het vriest, komen zij aan ons vijvertje drinken, waar we altijd een gaatje openhouden. Maar aan het voer komen ze dan niet. Wel pikten ze eens scherp zand op dat op de tegels was gestrooid tegen de gladheid, waarschijnlijk voor de spijsvertering. Gewoonlijk foerageerden ze op elzen in de Elzenlaan, die vlak achter ons loopt. Ook staat er een grote berk in de tuin van onze achterburen. Het is altijd een leuk gezicht als er een groep van soms een 25 Sijsjes net als dansende muggen aan komt vliegen en ieder op zijn beurt komt drinken. Ze schijnen veel behoefte aan water te hebben, want ze komen dikwijls. Maar tegen het eind van de winter komen er toch altijd enkele op het voedsel af, misschien omdat het andere voedsel dan uitgeput raakt. Ze komen dan op de voertafel, waarop ze van alles kunnen vinden, maar hangen ook aan de pinda's en snoepen graag van het vet. In een cocosnotendop doen we zonnepitten en deze is dan meestal bezet door een Groenling of een Keep. Maar nu ging er ook een Sijsje op zitten. Een Groenling probeerde hem met opgezette vleugels en opengesperde

snavel te verjagen. Maar de Sijs zette eveneens zijn vleugels op en liet zich niet verdringen. Klein maar dapper. Tenslotte zaten ze samen te eten.

Mededeling.

Van de Stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (S.V.N) ontvingen wij een bericht over de verschijning van „de Graspieper“. Dit is een 3 maandelijks tijdschrift uitgegeven door voor genoemde stichting. In dit tijdschrift worden niet alleen de resultaten van onderzoek van de S.V.N. gepubliceerd maar ook die van de regionale vogelwerkgroepen en de individuele vogelaars in Noord-Holland. Het blad ziet er zeer verzorgd uit met prachtige foto-opnamen van vogelfotografen in Noord-Holland. Voor de jaargang 1982 zijn o.a. de volgende artikelen over de trek van Frater, Graspieper en enkele insektenetende nachttrekkers in de duinen bij Castricum, Smientenonderzoek in Noord-Holland, het gedrag van de Grutto (met foto's), roofvogels in de duinen, determinatie van Buizerd en Ruigpootbuizerd, en voorts verslag van het Kluten-en Bergeenden onderzoek gepland. Hoewel onze V.W.G. in verband met geografische ligging niet bij de stichting is aangesloten, kunnen we het tijdschrift aanbevelen. De abonnementsprijs bedraagt f17,50 t.a.v. S.V.N. Nieuwe weg 93, Wormer. gironummer 2229714. In de bibliotheek op de Godelindeschool ligt de jaargang 1981 ter inzage.

BERGEENDEN IN HET GOOI, 1981

F van Klaveren

Inleiding:

In 1981 hebben wij ons werkgebied geïnventariseerd op het voorkomen van Bergeenden (*Tadorna tadorna*). Dit onderzoek sluit aan bij het totaal onderzoek in de provincie Noord-Holland. De stichting "Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland" (S.V.N.) heeft namelijk afgelopen jaar hun werkgebied onderzocht. Met deze inventarisatie van 't Gooi hopen wij het totaal beeld van Noord-Holland te completeren.

Voorafgaand aan het eindverslag over het voorkomen van de Bergeend in het Gooi, dat hopelijk dit jaar (1982) afgerond zal worden, geef ik hierbij vast de voorlopige resultaten van de tellingen die in 1981 gehouden zijn.

Methode

Gedurende het broedseizoen tot in de nazomer zijn voortdurend waarnemingen gedaan van jongen (pullen), gepaarde Bergeenden en volwassen vogels (adulten) met hun jongen. Deze waarnemingen zijn na afloop bekeken en per gebied (bv. landgoed) vergeleken om zodoende dubbeltellingen zoveel mogelijk te voorkomen. Daar ook onvolwassen Bergeenden gepaard kunnen zijn (Kraak, WK, 1978), werden alleen de adulten met hun jongen als broedgeval gemeld.

Resultaten

Gebleken is dat ons werkgebied het afgelopen jaar (1981) goed bezocht is geweest door de Bergeend. In totaal hebben 39-45 paar in het Gooi gebroed. Gebleken is dat de gebieden rondom Hilversum en langs het Gooimeer het meest in trek zijn geweest. Schematisch gezien geeft dat het volgende beeld:

Broedparen van de Bergeend in het Gooi, 1981

'sGravelandse Landgoederen	16
Kortenhoefse plassen	3
Laarder wasmeer	5
Hilversums wasmeer	3
Anna's hoeye	1
Eindegooi ¹⁾	±1
Limiten	6
Naardervesting	1
De Beek (Blindeninstituut)	0-2
Naardermeer	2-6
Theosophus centrum (oud Naarden)	1-2
Totaal	39-45

1) Inventarisatie Eindegooi, 1980, D.A. Jonkers.

Alleyn (1971) noemt voor de periode 1967-1970 de Bergeend een vrijschaarse broedvogel, hetgeen 51-500 broedparen inhoudt. Of we in 1982 tot het minimale aantal van 51 broedparen zullen komen hangt voor een deel af van de vraag of de Bergeenden in de gebieden Muiderberg, de Gooimeerkust van Huiszen tot de Eemmond, de Eempolder (inclusief de Gooiersgracht), de heidevelden (mn Westerhei) en de bossen ten oosten van Hilversum (Cronebos, Dassenbos, Smithuizerbos) broeden. Van deze gebieden zijn namelijk geen of weinig gegevens van recente broedresultaten bekend. Hoogstwaarschijnlijk broeden de Bergeenden niet (meer) in de meeste van de genoemde gebieden, maar toch worden er nog wel broedgevallen over het hoofd gezien. Het kan dus de moeite lonen meer op de Bergeenden in deze gebieden te letten.

Dankwoord

Met dank voor de gegevens voor 1981 aan: J. en H. Harder, W. Kraak, R. Moonbeek, G. Mijnhout, J. v. Woersum en W. J. R. de Wijs.

Literatuur

Alleyn, W. F. et al, 1971, Avifauna van Midden-Nederland, Assen.

Kraak, W. K. 1978, Vogels in het Gooi, uitgave VWG het Gooi e.o.

Jonkers, D. A. 1980, De broedvogels van Eidegooi in 1980, Korhaan nr 4,
jrg 15, 1981.

Waarnemingen archief Vogelwerkgroep 't Gooi e.o.

Wat te doen met uw Bergeend waarnemingen?

Graag zou ik voor het samenstellen van het eindverslag, alle beschikbare gegevens ontvangen van broedgevallen, grote aantallen, baltsgedrag, winterwaarnemingen en eventueel opmerkelijke gedragingen. Indien u Bergeenden ziet waar u ze nog nooit waargenomen heeft, bel dan even of schrijf,

Fred van Klaveren
Berkenhof 3
Kortenheef
035-61428

PANIEK RONDOM TORENVALK

W. K. Kraak

Ieder vogelaar weet hoe prettig het is over een paar goede oren te beschikken. Niet alleen in het veld, ook wanneer je thuis zit. Vogelaars zijn dan ook erg gevoelig voor geluidshinder thuis, op straat en in de bezochte terreinen. Hoe vaak gebeurt het niet dat je bij een beetje maanlicht in het avondlijk duister uit de warmte van je gezin wegrent, de deur uit, met de mededeling "ganzen".

Het was woensdag 23 december 1981, omstreeks 13.30 uur. Sombere daglicht, effen grijze lucht, temperatuur tegen dooi aan. Ik zit binnen en ben met mijn gedachten niet bij de vogels. Plotseling klinkt boven de achtertuintjes een drievoudig groot alarm van laag rondvliegende vogels: het gekrijs van Kokmeeuwen, geschreeuw van Kautjes en het sjakkeren van een Ekster. Gauw naar buiten en omhoog kijken tegen de lucht, die toch nog scheller is dan ik dacht. De vogeltroep vliegt nog door elkaar rond, het lawaai neemt nog nauwelijks af. Wat is er aan de hand? Op welke hoogte of afstand moet je het zoeken? Niets te zien; ja toch: in die berk daar, in de top, daar beweegt iets, het lijkt een kleurloos vod, een wapperende rafelige lap. Gauw een kijker gehaald. Het ding dat daar hangt tussen de dunne berketwijggjes blijkt een vogel te zijn, inderdaad een roofvogel met prooi. Nu gauw naar boven, naar zolder. Misschien heb ik dan minder tegenlicht. De roofvogel is intussen een eind naar beneden gezakt tussen de takken. Ik zie de heldere roodbruine mantel, blauwgrijze kop, baardstreep donker, grijze staart, zwarte zoom en witte punten aan het eind der staartpennen: dus een ♂ Torenvalk. Hij klemt een prooi op een dunne tak, een Spreeuw; de valk heeft de klauwen van de linker voet over de hals geslagen. Het spreeuwe+kopje hangt opzij, vleugels, staart en de pootjes hangen als rafels neer. Het loopbeen van de valk heeft een bijna oranje kleur, aan de voorkant zelfs roodachtig aangelopen. Is dat een effect van het merkwaardige daglicht van vandaag? Of is het loopbeen bebloed? Het blijft voor mij ondanks de goede kijker onbegrijpelijk.

Ik veronderstel dat de valk in paniek voor de alarmerende vogels ijlings gevlucht is in de twijgen van de top van deze berk, waar hij allengs doorheen zakt tot hij steviger zit voelt. Na ongeveer tien minuten hebben overigens de meeuwen, de Kauwtjes en de Ekster hun alarmvlucht en kreten opgegeven. Ze zijn verdwenen uit de lucht.

♂ Torenvalk

De valk gaat nu heftig pikken, trekken en rukken aan de kop van de spreeuw. Deze operatie, het afrukken van de kop van een vogelprooi, staat o.a. vermeld juist ook bij de Torenvalk in het Handboek. Ik lees daar over de behandeling van de prooi: "They are generally plucked on the ground; head often torn off and left". Deze valk zat nog niet op de grond, ook nog niet op een stevige tak, maar hij begon al wel met de kop van zijn prooi.

Het eind van mijn verhaal kan kort zijn. Nadat ik even beneden was gaan kijken, hee de situatie zich daar liet zien, rende ik weer naar boven. Ik dacht dat mijn zoon - toevallig de enig aanwezige huisgenoot op dat moment - al weer voor het zolderraam op post was. Hij was er nog niet en juist in die paar seconden was de valk gevlogen!

DE OCHTENDEXCURSIE NAAR ANKEVEEN OP 1 NOVEMBER 1981

Hans Fuchs.

Zo rond 8 uur 's ochtends stonden 6 dames en 10 heren op de afgesproken plaats, klaar voor vertrek, onder leiding van Adrie en Fred. Het weer zat ook mee: het was windstil, halfbewolkt en er was goed zicht. Meteen aan het begin van de wandeling vlogen er al ongeveer 15 Aalscholvers over.

Voor mij begon de dag helemaal goed. Terwijl iedereen in de lucht stond te kijken, vond ik een dubbeltje.

Voordat we bij het Bergse Pad waren aangekomen, hadden we al Sijsjes en Staartmezen gezien en hoorden we Kneutjes en Koperwieken. Aan het begin van het Bergse Pad vloog een tiental Watersnippen rond. Verder zwommen er Futen (jongen en ouden), Meerkoeten, Knobbelzwanen, Wilde eenden en een paartje Krakeenden rond.

In het elzenbos aan de linkerkant zat een Koperwiek, die we goed konden bekijken.

Even later vlogen er ongeveer tien Pijlstaarten over. In de verte hoorden we Wintertalingen roepen. Aan de rechterkant van het pad, ongeveer halverwege, kregen we een aantal eenden bij elkaar te zien. Slobeenden, Wilde eenden, Krakeenden, Tafeleenden en Kuifeenden lagen bij elkaar te dobberen. Daar tuusendoor zwommen enige Futen en Meerkoeten.

Zo kon je mooi verschillen in houding, grootte en gedrag zien. Verder hoorden we hier overvliegende Kepen en Veldleeuwerikken. In de verte was ook de roep van een aantal Smienten te horen.

Adrie had zijn huiswerk goed gemaakt, want hij schudde, alsof het niets kostte, de hele ontstaansgeschiedenis van het gebied uit zijn mouw. Toen we aan het eind van het pad waren, kwam er plotseling mist opzetten. Het zicht nam zelfs af tot minder dan 100 meter.

Toch zagen we in de Spiegelplas nog veel Kuifeenden en enkele Tafeleenden. Er vloog ook een Torenvalk, die overstak naar Ned. den Berg. Vervolgens liepen (nou ja) we door (na een korte koffiepauze) het moerasbos naar de Dammerkade.

Hier hoorden we nog Watersnippen opvliegen. Verder was het gewoon te mistig om iets te kunnen zien. Vlak voor het einde van de Dammerkade kruiste een bruine kikker ons pad.

Om ongeveer II uur waren we weer terug bij het dorp Ankeveen.

We hebben op deze excursie niet echt veel vogels (soorten en aantallen) gezien. Ikzelf denk dat dit niet alleen aan de mist is te wijten. In deze tijd van het jaar zit je in Ankeveen precies in de periode dat de zomergasten zijn vertrokken en de wintergasten nog niet (massaal) zijn aangekomen. In ieder geval was het wel erg gezellig!

EEN WINTERSE EXCURSIE LANGS DE GOOIMEERKUST BIJ HUIZEN

G.Rieken.

Deze ekskursie onder leiding van Rob van Maanen op zaterdag 9 jan. '82, vertrek 9.00 uur vanaf de Pier te Huizen, liep langs randmeer en de gebieden Magdaleen, Eukenberg en Oud Naarden. Er waren 10 personen aanwezig. De weersgesteldheid: zwaar bewolkt, oostenwind en - 7°C!

Er was moed voor nodig deze ekskursie mee te maken, de straffe oostenwind die vooral op de pier de tranen in de ogen deed komen en die op de jassen zelfs bevroren.

In dit ijzige pòállandschap werden niet veel vogels gezien. Een paartje Zaagbekken vloog voor ons langs en een Grauwe Ganzen groep komend uit de Flevopolder over ons heen.

Een meeuwenconcentratie zat ver weg aan de rand van een groot wak, waaronder enige Grote Mantelmeeuwen . Waren de Kraaien die zich onder hen bevonden reeds kadavers aan het ruimen?

Op de kop van de pier aangekomen deed een jonge Zilvermeeuw verwoede pogingen weg te vliegen van het platvorm. Bij onze nadering lukte het de vogel los te komen evenwel met achterlating van een pluk veren. Deze meeuw zat vastgevroren na het bezoek aan open water. Er werd blijkbaar veel gerust op de pier, gezien en gelet op de vele "visitekaartjes" van meeuwen.

De wandeling langs het randmeer bracht al wat meer vogels in de kijker, vliegende Koperwieken o.a. en in de graslandpercelen enkele Kramsvogels. Ook de verdere wandeling door het lage hout van Eukenberg en later het bos van Oud Naarden liet zien dat vogels zich toch ook graag ophouden in wat luwte. Een sijsjesgroep van ± 75 stuks vloog van els naar els op de proppen.

Alle mezen werden gezien in groepjes waarvan de aardige Staartmezen en de "Zwartkoppen" in 't bijzonder de cursisten onder ons interesseerden en lang in de kijker hielden. Er bleken overigens moeilijkheden met het scherpstellen van de kijkers te zijn door de kou veroorzaakt.

Vier Goudvinken van dichtbij geen alledaags gebeuren, Goudhaantjes vereend met mezen, 2 stuks Buizerden, waarvan I zeer lichte, die aanvankelijk zelfs voor een bijzondere vogel werd aangezien.

Ook in het fraaie Oud Naarden waren Houtduiven en Holenduiven volop de beschutting van het hoge beukenbos zoekend.

Tot slot een bijzondere waarneming: een reegeit in de ruigte van het voormalige strandje aldaar.

Een pittige; bovenal koude wandeling bij bizarre weersomstandigheden. De opkomst was toch boven verwachting.

WAAROM MIJN MEREL ZO BIZONDER IS

R.G. Moolenbeek

Het is 21 april 1980 als mijn buurvrouw aanbelt en me een doosje in de handen duwt waaruit een enigszins versufte Merel mij apathisch aankijkt. "Hij is tegen een ruit gevlogen en ik kon hem nog net voor de kat wegpakken. Kun je er nog wat mee doen?" Het is een vrouwtjes Merel. Meteen denk ik aan het nest in de achtertuin. Zo te zien had de vogel niets gebroken en het leek me het beste haar in de doos in het donker te zetten om weer wat bij te komen. Ik liep door naar de tuin en de vier eieren voelden nog warm aan maar het vrouwtje was verdwenen. Het was wel zo goed als zeker dat onze tuinmerel het slachtoffer was. Na een klein half uurtje leek ze iets opgeknapt. Ik pakte haar uit de doos en zag dat ze geringd was. Zal wel een ring van Buitenhuis of Visser zijn dacht ik, maar wie schetst mijn verbazing als ik de gegevens aflees: HELGOLAND 7601912 !!!

Ik liet haar los nabij het nest alwaar ze nog een 15 minuten apathisch met een hangende vleugel bleef zitten. Enkele uren later was ze nog niet op het nest teruggekeerd en de eieren voelden al koud aan. Het nest was verlaten, zou ze alsnog gepakt zijn door een kat of stootvogel? Enige weken later ontving ik bericht van het Vogeltrekstation Helgoland. Het wijfje was als 1 jarige vogel op 21 december 1977 op doortrek geringd. Hemelsbreed 282 km van Ankeveen. Het is april 1981. Spittend in de groentetuin zie ik een vrouwtjesmerel de coniferen haag inwippen. Voorzichtig gluur ik door de takken en bijna op dezelfde plaats als verleden jaar zit weer een merelnest. Nog groter is mijn verbazing als ik een dag later zie dat ook dit vrouwtje geringd is, ook aan de linkerpoot! Hoewel niet bewezen naam ik toch aan dat dit hetzelfde vrouwtje is als vorig jaar. Nu wat succesrijker want er vlogen 4 jongen uit welke na het uitvliegen nog enige tijd worden waargenomen. Op 25 oktober zie ik het vrouwtje weer op de schuur zitten. Ik ben benieuwd wat 1982 gaat worden.

DE BOSUIL ALS PREDATOR VAN GROENE SPECHTEN

=====

Dick Jonkers

In de Korhaan 16 (1) : 22 beschreef Jelle Harder de vondst van een Groene Specht als Bosuil prooi. De hem ter beschikking staande literatuur vermeldde wel prooien van gelijke grote of zelfs groter, maar geen Groene Spechten. Geïnterigeerd door de wetenschap dat de Bosuil de veelzijdigste jager onder de west-palearktische uilen is (Glutz von Blotzheim et al) zijn door mij diverse literatuurbronnen aangeboord om te achterhalen of de Groene Spechten toch niet meer door Bosuilen worden gepredeerd. De Bosuil pakt alles wat hij te pakken kan krijgen in de vlucht, op slaappleatsen of op de bodem. Zo maken grote insekten, soms vleermuizen, regenwormen en zelfs Sperwer, Houtsnip en Dodaars deel van het voedsel uit. Vooral in muizenarme jaren is het aandeel van andere dieren hoog.

Utendorfer (1929) vond 107 Groene Spechten als prooien van roofvogels en uilen; hiervan was er één door een Bosuil geslagen. In zijn overzicht van 1952 komt hij voor de Bosuil op een totaal van 6000 gedetermineerde prooien verdeeld over 100 vogelsoorten, hiertussen 14 Groene Spechten. Ook Schnurre (1961) maakt melding van Groene Spechten, hij vond zes exemplaren. Wendland (1972) onderzocht van 1952 tot 1971 13.359 prooi-resten, alle afkomstig uit de omgeving van West-Berlijn. Minder dan 0,1% van de prooieren waren Groene Spechten. Voor Groot-Brittannië wordt de Groene Specht, zonder gedetailleerde gegevens (Witherby et al 1965), als prooi opgegeven. Braakbalanalyses geven een vertekend beeld van het voedsel van de Bosuil. Van de geslagen vogels worden zeker van de grotere soorten kop en snavel niet ingeslikt. De vogelresten liggen in de broedholen of daarbuiten bij pluk- of roestplaatsen. De talloze verslagen van braakbalanalyses die in de loop van de tijd in ons land zijn verschenen komen over het algemeen niet verder dan de vermelding Aves spec. Toch zijn er wel degelijk Groene Spechten in Nederland als prooien van Bosuilen gevonden. In de Amsterdamse Waterleidingduinen waar van 1965-1978 door Bosuilen gevangen vogels werden aangetroffen, legden 10 Groene Spechten het loodje (F. Koning mond. med.). De vraag die nu opdoemt is hoe de Bosuil de Groene Spechten te pakken krijgt. Weliswaar jaagt de Bosuil hoofdzakelijk 's nachts, maar soms al vlak na zonsondergang en in de ochtend- en avondschemer. De activiteiten van de Groene Spechten zullen dan gering zijn. Waarschijnlijker is het dat de Bosuil de spechten uit hun slaap- of broedholen plukt. Van de Bosuil is bekend dat deze nesten van vogels plundert en de kunst verstaat holenbroeders te grijpen en naar buiten te trekken. Bovendien worden bij regen- of in sneeuwrijke winters holen van tijd tot tijd geregeld gecontroleerd.

Geciteerde literatuur:

- 1 Glutz von Blotzheim, Urs.N. & Bauer, Kurt M 1980:
Handbuch der Vögel Mitteleuropas Band 9 Wiesbaden, 509-609.
- 2 Schnurre, O, 1961: Lebensbilder märkischer Waldkauz, Milu 1: 83-124.
- 3 Utendorfer, O 1929: Studien zur Ernährung unserer Tagraubvogel und Eule, Görlitz.
- 4 Utendorfer, O 1952: Neue Ergebnisse über die Ernährung der Greifvogel und Eulen, Stuttgart.
- 5 Wendland, V 1972: 14 jährige Beobachtungen zur Vermehrung des Waldkauzes (*Strix aluco* l.).
Journal für Ornithologie 113: 276-286.
- 6 Witherby, H.F. et al 1965: Handbook of British Birds Vol II London, 340.

EEN PARTIEEL ALBINISTISCHE KOLGANS EN EEN RIETGANS
MOGELIJK GEPAARD MET EEN INDISCHE GANS

=====

R.G. Moolenbeek

Op 3 januari 1982 bevonden zich in de Noordpolder beoosten Muiden aanzienlijke aantallen ganzen. Omdat wij 's ochtends enige Witbuikrotganzen hadden gezien (hier zal mog een verhaaltje over geschreven worden) gingen we 's middags kijken of ze er nog zaten. Bij het afkijken en tellen van de groepen (met een KOWA telescoop 25 maal) zag ik tussen een groepje dat aan kwam vliegen, een afwijkend gekleurde vogel. De vleugelpunten waren geheel wit. Het ging om een adulte Kolgans hetgeen te zien was aan de duidelijke witte col en de donkere borstvlekken. Enige tientallen meters buiten de groep foerageerden nog twee ganzen. De één was een Indische gans, de ander een Rietgans. Beide vogels bleven opvallend bij elkaar ook tijdens een kort stukje dat ze opvlogen. Het is niet uitgesloten dat beide vogels een paar vormden. Ook in de Nieuwe Keverdijkse polder bevond zich op hetzelfde moment een Indische gans welke in gezelschap was van 16 Rietganzen. Algemeen wordt aangenomen dat waarnemingen van Indische ganzen in West Europa betrekking hebben op ontsnapte exemplaren. Het zou leuk zijn te vernemen of ook elders in Nederland deze "Indiërs" in gezelschap van Rietganzen zijn waargenomen.

Expositie Droogbloemcomposities, Bezoekerscentrum Corversbos (H'sum)

Voor de vele leden van onze VWG die ook voor planten en/of artistieke werkstukjes daarvan veel belangstelling hebben wil ik even melden dat één onzer leden, Jopie de Jonge-Tax, een expositie van droogbloemcomposities (vlakke, dus geen boeketten) in het Bezoekerscentrum Corversbos houdt. En wel van 19 mei tot en met 13 juni met uitzondering van de maandagen en dinsdagen (dan is het centrum gesloten)

Jos de Jonge

Mededeling:

Van de laatste jaren, zijn nog enkele Korhanen te verkrijgen:

ƒ 5,- per jaargang

ƒ 1,- losse nummers

bij Bep Dwars, Prinsenstraat 15, Hilversum, tel: 035-233973.

Onkvangen literatuur

samenstelling Leny Reddingius

- ARGUS, Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg. 6 no. 4, dec. 1981:
Vlaamse jachtwet een voorbeeld voor Europa - Het wanbeheer van de reeën ontmaskerd - De Knobbelzwaan: status, schade en bestrijding - Eendenkooien - De Ekster: een bedreiging voor de broedvogelstand? - Aalscholvers onder schot - Het Watersnippenrapport van het RIN.
- AYTHYA, NJN - VWG, jrg. 20 no. 1, 18 febr. 1981:
Kauwenslaapplaats in Hoorn - Vogeldichtheid en diversiteit in de Zweedse Taiga - Nachtelijke trek op Terschelling.
Idem, jrg. 20 no. 3, 5 mei 1981:
Stookolieslachtoffers - Dicht bij elkaar broeden van Kievit en Tureluur - Ondersoorten.
Idem, jrg. 20 no. 5, 17 sept. 1981:
Ransuilen - Ganzentrek en het weer.
- BOSBOUWVOORLICHTING, Staatsbosbeheer, jrg. 20 no.8, nov. 1981;
Idem, jrg. 20 no. 9, dec. 1981:
Internationale wildinventarisatie - Korhoenderinventarisatie 1981 - Inventarisatie alternatief onkruidbeheer in stedelijke beplantingen.
- DEN BOSCHRIETSANGHEER, Vogel- en Natuurwacht 's Hertogenbosch e.o., jrg. 9 no. 65, febr. 1982:
Nestkastenverslag broedseizoen 1981 "Wamberg" - Verslag Nestkastenwerkgroep "De Eikenburg" te Rosmalen.
- CULTUURRIJP, Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, jrg. 17 no. 8/9, sept. 1981:
Oostvaardersplassen van zeer grote waarde - "Oostvaardersplassen in waarde gedaald".
Idem, jrg. 17 no. 12, dec. 1981:
Touwtrekken om een trein.
Idem, jrg. 18 no. 1, jan. 1982:
Energie uit stro.
Idem, jrg. 18 no. 2, febr. 1982:
Dag voor dag en stap voor stap: een jaar RIJP-activiteiten.
- FICEDULA, Twentse VWG, jrg. 10 no. 4, dec. 1981:
Het computerarchief van de Twentse VWG.
- DE GIERZWALUW, KMN/VWG A'dam, jrg. 19 no. 3, okt. 1981:
Waarnemingen van een Amerikaanse Oeverloper in de Diemer-polder en een overzicht van de veldkenmerken van deze soort in niet-broedkleed - De nieuwe Vogelwet.
Idem, jrg. 19 no. 2, jan. 1982:
De Huiszwaluw telling in de regio A'dam in 1981 - De Boomklever in Groot-Amsterdam: verleden heden en toekomst.
- DE GRASPIEPER, jrg. 1 no.2:
Over het gedrag van de Fuut - Weidevogels en weidevogelbescherming in de Schaalsmeerpolder - Weidevogels in het rietbos bij Schagen - Waarnemingen van het vlieggedrag van Aalscholvers uit het Naardermeer.
Idem, jrg. 1 no. 3:
Over het gedrag van de Fuut (II) - Voedselgegevens van een Boomvalkenpaar in de A'damse Waterleidingduinen in 1980 - De herkomst van in de winter in de Zaanstreek verblijvende meeuwen en het gedrag van meeuwen in de winterperiode 1978-1979 - Het kooibos bij Callantsoog.
- GROENEVELDNIJWS, Stichting Totstandkoming Nationaal Centrum Bos, Natuur en Landschap, no. 3, najaar 1981:
Groeneveld, fraai voorbeeld van een buitenplaats.
- DE GRUTTER, vogelbeschermingswacht "Zaanstreek", jrg. 5 no. 6, dec. 1981:
Onderzoek naar het effect van de ruilverkaveling Assendelft op de weidevogelstand - Over opvallend wangedrag van de Bonte Specht - 1980 en 1981, twee matige Huiszwaluwjaren - Smientenschade: een groot probleem? - Reigers in de Beemster.
Idem, jrg. 6 no. 1, febr. 1981:
Relatie weidevogels - Landbouw.
- DE KLEINE RAELELAAR, IVN afd Gooi e.o., jrg. 3 no. 5, dec. 1981:
Water, deel 9.
- KONTAKTELAD, IVN afd Eemland, jrg. 9, zomer 1981:
Leven in 't water (3), geleedpotigen - Economie en milieu - Bomenrijk (voorkomen en ontwikkeling van de boom door de tijden heen).
Idem, jrg. 9, winter '81-'82:
Economie en milieu - Bomenrijk.

DE KRUISBEK, Vogelwacht Utrecht, jrg. 24 no. 3, juni 1981:

Vogeltrektellingen bij Driebergen - Discussie over wintervoeding, nestkasten en exoten in Doorn - Caan de Oostvaardersplassen naar de knoppen? - Informatieavond Markerwaard, een verhelderende blik in troebel water.

Idem, jrg. 24 no. 6, dec. 1981:

Het gedrag van de Ooievaar in beeld - Vraagtekens: over een onderzoek vanuit de overheidsinstanties SBB en RIN gericht aan alle in het veld actieve vogelwerkgroepen en vogelwachten om de gegevens ter beschikking te stellen van het natuurwetenschappelijk archief c.q. databank van deze twee organisaties.

NOORDHOLLANDS LANDSCHAP, meded. no. 26, jan. 1982:

Ruilverkaveling Eilandspolder.

DE MEEÏMOET, VWG Wieringen - Wieringermeer, jrg. 5 no. 2, 1981:

Een Wittoegeend bij Medenblik - Aanpassingen bij dieren - Verslag over de stootvogel- en uilenstand in de Wieringermeer in de zomer 1980 - Havik vogelvrij?

Idem, jrg. 5 no. 3, 1981:

Stootvogels, wat is hun toekomst? - Kwartel - Een braakballenonderzoek bij de Ransuil

Idem, jrg. 5 no. 4, 1981:

De Zwarte Stern in IJsselmeer en Waddengebied.

MENS EN NATUUR, IVN, jrg. 32 no. 6, dec. 1981:

Doe meer mens in je educatie - Afval, een maatschappelijk probleem.

Idem, jrg. 33 no. 1, febr. 1982:

Concept-standpunt inzake de jacht van het IVN.

MENS EN VOGEL, Belgisch Nationaal Informatieblad voor Studie en Bescherming van de Europese

Avifauna, jrg. 19 no. 3, juli/aug/sept. 1981:

Natuurbeleid in Vlaanderen - Alle wilde ganzen en de Watersnip zijn beschermd - Vissen, natuurvriendelijke sport? - Ecologische aspecten van reigerafweer op viskwekerijen - Smidde van de Grote Bonte Specht.

Idem, jrg. 19 no. 4, okt/nov/dec 1981:

Verboden vangtuigen - Vogelbescherming in Vlaanderen - Internationale vogeltellingen - Jacht en natuur: Het Gewijde en... de Folklore.

DE MOURIK, VWG Rijk van Nijmegen e.o., jrg. 7 no. 2:

Broedvogelinventarisatie oostelijke St. Jansberg - Stootvogeltelling jan 1981 in het Rijk van Nijmegen - Rivierentellingen 17 jan 1981 - Broedvogelbevolking en de structuur van de habitat.

Idem, jrg. 7 no. 3:

Roofvogeltellingen en trekwaarnemingen van roofvogels in Groesbeek in herfst en winter van 1980/81 - Stootvogeltellingen febr. 1981 - Vogelsterfte en milieubewaking.

Idem, jrg. 7 no. 4:

Nestkastenonderzoek bij Mill - Turkse Tortels in Nijmegen - Ganzentrek en het weer - Voorjaarsfenologie 1980, deel I.

Idem, jrg. 7 no. 5:

Roekenkolonies - Najaarstrek over het Nederrijk - Rivierentellingen okt 1981 - Voorjaarsfenologie 1980, deel II.

NATUURBEHOUD, Ver. tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, jrg. 12 no. 3, aug/sept '81:

De Markerwaard: Natuurmonumenten tégen - Op stap in Duin en Kruidberg - Jaarverslag 1980/1981 - Bosbegrazing.

NATUUR EN MILIEU, Stichting Natuur en Milieu, juni 1981:

Roofwijten en sluipwespen als bondgenoten - Het nachtvisseren nog niet verboden.

Idem, okt 1981, no. 6:

Groeiende kans op behoud Plateau van Margraten - Zeehonden eten vis, helaas.

Idem, jan 1982, no. 1:

Speciale aandacht voor de das.

Idem, febr. 1982, no. 2:

De milieu-effecten van een kernoorlog - Afvalstoffen als economische gangmakers.

OOSTVAARDERS NIEUWSBRIEF, actiegroep "Redt de Oostvaardersplassen", jrg. 1 no. 2, aug. 1981:

Kroniek van het front - In den beginne... - De Oostvaardersplassen in Haagse kringen - Onbekend + Oubemind = Ongewenst.

DE SPERWER, Kortenhoefts Natuurfonds, jrg. 2 no. 4, 1981;

Idem, jrg. 2 no. 5, 1981.

VANELLUS, Bond van Friese Vogelbeschermingswachten, jrg. 34 no. 3, mei/juni 1981:

Torenvalken als flatbewoners - Ontmoetingen met de Havik.

Idem, jrg. 34 no. 4, juli/aug. 1981:

Het gehele nummer is gewijd aan de streek rond Bakkeveen en Wijnjewoude aan het Koningsdiep. Zowel de geologie, prehistorische verschijnselen en het ontstaan van het bos, als de flora en fauna van deze streek worden behandeld. Hierbij komt ook de avifauna ruimschoots aan de orde.

Idem, jrg. 34 no. 6, nov/dec. 1981:

Het bijvoeren van Kerkuilen in de winter - Buidelmees broedde in Friesland - Nazorg broedsizoenen 1981.

TE VELDE, Veldbiol. Werkgr. Gelderse Vallei en Eemland, no. 22, nov. 1981:

Weidevogeltellingen in de Eempolders in 1980.

VELD EN VITRINE, Meded. v/h Fries Natuurhistorisch Museum, no. 75, dec. 1981:
Zilvermeeuw.

VERENIGING VAN VRIENDEN VAN HET GOOI, inform. bull. no. 25, sept. '81:
Verenigings-activiteiten - Oude en nieuwe landschappen - De Natuurwacht - Over Korhoenders
gesproken (II).

HET VOGELJAAR, Stichting "Het Vogeljaar", jrg. 29 no. 4, aug. '81:
Vogelslachtoffers door windturbines? - Noordlimburgse Ortolanen bedreigd door bio-industrie
- De Zwarte Kraai op het Naardermeer - De voedselkeuze van de Ekster in het Nederlands
duingebied - Afschot van Aalscholvers.

Idem, jrg. 29 no. 6, dec. 1981:
Het opspuiten van de Camminghapolder - Het Ooievaarsjaar 1981 - Onthutsende dreiging door
windmolens - Vliegenvangers - Stootvogeltellingen in Nederland in de winter 1980/81 -
Graskarpers en Aalscholvers.

VOGELS, Ned. Ver. tot Bescherming van Vogels, jrg. 1 no. 5, sept/okt 1981:
Haviken en postduiven: een probleem? - De Lachstern - Zwarte Wouw - De balts van de Wilde
Eend - Uilskuikens op weg naar volwassenheid - Geen vreemde vogels in de bijt.

Idem, jrg. 2 no. 7, jan/febr 1982:
Buitendijks - Steenuil - Praktische maatregelen tot instandhouding an de Kerkuil -
Wintervoeding: onderdeel van "t cultureel evenwicht" - Zangvogels van het Noorderpool-
gebied.

IN VOGELVLUCHT, Vogelstudiegroep Limburg, jrg. 4 no.2, 1981:
Over de najaarstrek van de Europese kanarie en de Putter op de Kunderberg - Voerendaal -
Broedvogelinventarisatie van enkele delen van de Brunssumerheide in 1979 - Haviken en
vragen... - Parathion-vergiftiging van Buizerds bij Bemelen.

Idem, jrg. 4 no. 3, 1981:
Het voorkomen van de Visarend in Limburg, 1900-1980 - De Belflijster in Limburg -
Kraanvogeltrek over Limburg over Limburg in 1980.

Idem, jrg. 4 no. 4, 1981:
Stootvogeltellingen in Zuid-Limburg in 1980 - Inventarisatie van de Roek in Limburg in 1981
- Stootvogeltellingen in enkele delen van Limburg in de winter 1980/81 - Steltloperdoortrek
langs de Maas te Itteren en Neerharen (B) 1978-1980 - Resultaten van de beketellingen in
de winter 1980/1981.

VM, Stafafd. Externe Betrekkingen, Afd. Voorlichting v/h Ministerie van Volksgezondheid en
Milieuhygiëne, jrg. 3 juli 1981:
Nog steeds het beschermen waard: Het landelijk gebied - Milieubederf moet worden gestopt -
Milieubeleid: insp:ratiebron tot innovatie? - Milieu en de Tweede Kamer.

Idem, jrg. 3 no. 6, nov/dec 1981:
Korte-termijn-denken uitermate zorgelijk - Hoe een omstreden operatie verloopt: dumping
radioactief afval.

Idem, jrg. 4 no. 1, jan/febr. 1982:
Milieueducatie en -voorlichting, niet alleen kennen, ook doen - Kwakende kikkers in Marken.

WATERVOGELS, jrg. 6 no. 2, 1981:
De Wulpenslaapplaats aan de IJsselmonding - Telling van het aantal broedparen van de Wulp
in het Staphorsterveld in 1980 - Geslachtsverhouding bij Brilduikers in het
winterhalfjaar - Schade door en bestrijding van (Europese) watervogels en steltlopers
in West-Afrika? - Zwarte Sterntelling in IJsselmeergebied in 1980 - Beïnvloeden
Brandganzen het voorkomen van andere ganzensoorten op de grasgrazen langs het
Haringvliet? - De Noorderhaaks, een belangrijke slaapplaats voor meeuwen en sterns?.

IJSSELMEERBERICHTEN, Ver. tot Behoud v/h IJsselmeer jrg. 11 no. 4, dec. 1981:
De eindsprint van de Markerwaard-wedloop - Een Markerwaard lost geen problemen op, maar
schept nieuwe - Licht, vuur, wind en water: het plan Lieveense ter discussie.

Behalve de periodieken ontvingen we nog enkele aanwinsten voor onze bibliotheek, nl.:

IVN-afd. Eemland : jaarverslag 1980.

Ver. voor natuur- en vogelbescherming "Midden-Brabant": kunstmatige nestgelegenheden voor
roofvogels en uilen. (Een beknopte handleiding).

Stichting Mondiaal Alternatief : De ecologische en economische betekenis van vogels;
ecologische preventie van vogelschade, afl.: "Aalscholvers", door P.L.Th.A. Marechal. '81.

Natuur en Milieu, actienummer 1981, geheel gewijd aan "Chemisch afval".

RIN Arnhem: "Voorkomen, talrijkheid, schade en beheer van Knobbelswanen in Nederland" door
T.A. Renssen, 1980.

Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders 1980: Recreatie in Flevoland.

Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders: Agedwongen land.

Staatsbosbeheer: Weidevogeltellingen in Eemland in 1979 door W.C. Knol m.m.v. G. v. Dijk.

Stichtse Milieufederatie: Verslag regionale E(nergie)-dag 7.11.1980.

Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer: "Gewogen... te licht bevonden". Samenvatting
en antwoord op de regeringsnota "De ontwikkeling van het Markerwaardgebied".

Bovenstaande rapporten/verslagen e.d. vindt u in de archiefdozen; de nu volgende aanwinsten
op de boekenplank:

"Internationale handel in wilde dieren en planten" door Tim Inskipp en Sue Wells. De Nederlandse bewerking is van Wim Bergmans. Het is uitgegeven door de Stichting Natuur en Milieu.

"Vogels, Ecologie & Ontwikkeling", Verslag aug. 1980/mei 1981 uitgebracht door Stichting Mondiaal Alternatief.

"Wadvogels op Vlieland". Een verslag van het vogelwerkgroepskamp van de CJN gehouden van 7 tot 17 aug 1968 op Vlieland.

"Alkmaardermeerboek III, 1973" (Waterwild in het Alkmaardermeergebied), uitgave van de Biologische Werkgroep "het Markerveld", NJN-afd. Zaanstreek en de NJN-vogelwerkgroep.

"Schierboek I", diverse verslagen van onderzoekjes en tellingen, gedaan door de MJN tijdens enkele kampjes op Schiermonnikoog in 1963 en 1964.

"Schierboek II", idem, 1965.

"Schierboek III", idem, 1966.

"Schierboek LV", idem, 1967.

Veldwaarnemingen

Samengesteld door Jos de Jonge (Gool) en Ger Blok (Zuidelijk Flevoland)

Roodkeelduiker	I	7- 2	levend waargenomen, 8-2 dood gevonden	
Dodaars	3	I7- I	omg. Trekpad (bij Bloklaan) Oorzaak: olie	Ad.W
Roerdomp	I	I5- I	in wakken in de Vecht, Loenen	J.S
"	I	23- I	omg. Vesting Naarden (en I8-I id)	J.V
"	2	jan	Vecht bij Uitermeer	AV
"	I	I4- 2	Waterleidingplas (bij voederplaats)	JvB
Kleine zwaan	I	I0- I	Gooikust Fort Ronduit	IW
"	I0	I3- 2	Eempolder (tussen II knobbelzw.)	JR
"	+40	26- 2	Slikveld Stichtse Brug (eerste na winter)	AP/GR
"	50	I4- 2	idem	
Canadese gans	4	3- I	Gooimeer t.h.v. Valkeveen	IW
Witbuikrotgans	I	I4- I	Breukeleveense plas	ER
Grauwe gans	8	II- 2	Polder Mijnden	AdW/LvdB
"	I2	23- 2	Vuntus	JJ
(Anser a rubrirostris)			Oosteurop. vorm, roze snavel, I ex met	
Grauwe gans	2	5- 3	gole band om de hals, Naarder Meent	IW
"	5	I4- 3	Rietlanden Oostdijk Waterleidingplas	JJ
Kolgans	+9I0	8- 2	Naarder Meent en kust voor Valkeveen	JV/JHd/IW
Rietgans	I35	3- I	Eempolder-N	RA
"	I400	I7- I	Horstermeer	TS
"	+600	23- I	Tot 23-I, toen tijdens zeer dichte mist	
Krakeend	I4	I4- 2	bejaagd en verdreven. Polder Mijnden	JS
"	3	22- 2	Hilv. Meent	AV
Pijlstaart	2♂ + 2♀	I4- 2	Kust Oud Naarden/ Valkeveen	IW/RMa
Smient	+I000	27- I	Bezinkvijvers Waterleidingplas	JJ
"	+I50	23- 2	Kust Oud Naarden	IW/RMa/JV
Wintertaling	min. 30	I0- 2	Loenderveense plas (in en bij wakken)	JJ
"	4	II- 2	Stichtse Brug	MvH/EH
Slobeend	+9 pr	I3- 2	bij Oostdijk Waterleidingplas	JJ
Bergeend	2	22- I2	Vuntus	JJ
"	min I0	2- 2	Loenderv. plas (tussen I00 ^{en} smienten)	JJ
"	6(3 pr)	6- 2	Horstermeer	TS
Brilduiker	I♀	8- I	Terug op Gooimeer en I4-2 III ex	IW/RMa
"	2	I7- I	's Grav. I2 dagen eerder dan I98I	FK
"	I3(3♂ + I0♀)	I0- 2	tot I5-I Noordertrekvaart Muiden	MP
"	I♂	20- 2	A.R.-kanaal, Loenen	JS
Grote zaagbek	36♀ + 3♂	25- I	Baltsend, Loenderv. plas	JJ
"	I2♂ + I♂	26- I	Vestinggracht Naarden	WK
"	I6	I5- 3	(max. aantallen van 22-I tot 26-I)	
Nonnetje	2	I7- I	Noordertrekvaart Muiden-M'berg	MP/KdW
"	3	I7- I	Vecht bij de Nes, Ned. den Berg	AV
"	I5+7	I3- 2	Waterleidingplas	JJ
Buizerd	2	I5- I	A.R.-kanaal, Loenen	JS
"	3	23- I	Fortgracht Nieuwersluis	JS
"	4	I2- 2	Loenderv.- en Waterleidingplas	JJ
Havik	I	I6- I	Stichtse kade, Ankeveen	JF
"	I♀	I5- 2	Hilv. Meent	AV
"	I	22- 2	Baltsend, Naarden	IW
			Ankeveen	FK
			Naarden	IW
			Dood in prikkeldraad, Naarden	IH/IW

Sperwer	I	25-12	Dorp Loenen	JS
"	2	13- I	Spreuwslaapplaats Jacob Catsln Bussum	vW
"	I♂	20- I	Tuin Eikbosserweg H'sum	RH/GH
"	I♀	23- I	Sloeg huismus in vlicht. Muiden	MP
"	I♀	7- 3	Vloog zich dood tegen ruit, H'sum	MH
Zwarte wouw	I	23- I	Gooilust, 'sGraveland, OV	FK
Bruine kiekendief	I	26- 2	Gooimeerkust bij Magdaleen	AP
Smelleken	I♂	I6- I	Huizorpier	IW
Patrijes	I♂+I♀	23- 2	Noordpolder te Veen, Eemnes	MvH
Fazant	I	dec-jan	Wit op enkele bruine spikkels na	
Scholekster	I	7- 2	Bollenlaan, Huizen	CvL/JV/IW
Bontbekplevier	2	I5- 3	Naarder Meent	MV/IW
Goudplevier	3	I6- 3	Slikplaten voor Oud Naarden	IW
Watersnip	I+I2	I3- 3	Naarder Meent	IW
"	6	I4- 3	Slikveld Stichtse Brug	LB/AN
Bokje	I	I4- 3	Gooimeerkust Zanddijk	JV/JHd/IW
Houtsnip	I	I3- 3	Slikveld Stichtse Brug	LB/AN
Wulp	22	I8- I	Ong. Dia. ziekenhuis Naarden	JV
Witgatje	I	22-25/2	Naarder Meent	IW
Tureluur	min 2	II- I	Horstermeer	TS
Kemphen	I	8- 3	Polder Mijnden, Loenen	JJ
Holenduif	I	I6- 3	Naarder Meent	IW
"	6	II- 2	Eempolder-Z	RA/JA
"	I	I4- 2	Smit huizer bos, H'sum	WM
Kuifleeuwerik	I	23- 2	Parkeerplaats Zw mbad Lieberg H'sum	RA
Boomleeuwerik	min I	4- 3	Oud Naarden	IW/JV
Klapkester	I	IO-I2	Dammerkade, Ankeveen	WL
Notenkraker	I	I3- I	Schuttersweg Hilversum	CB/RK
Roek	I	I9- I	Viaduct Laren-Eemnes	AV
"	+6	20- I	Tussen kauftjes, bij Loenerslaot	EB
Bonte kraai	2	25- 2	Vroegere haven Naarderbos, op Ijsrand	JJ
Zwartkop	I♂	I8- 2	en tot 2I-3 regelmatig op voetbol	
Vuurgoudhaantje	min I	6- 3	in tuin van Brakellaan, H'sum	JJ
Zwarte roodstaart	I♂	I4- 3	Strand Oud Naarden	IW
Koperviek	+30	26- 2	Eembrugge	LB/AN
Grote lijster	I	I6- I	Begr. Pl. Beresteinse weg, H'sum	GM
"	I	IO- 2	Ankeveense pad, 's Grav.	FK/JO
"	I	IO- 2	I ^e zang (v.a. 20-I aanw) Meentweg Naarden	IW
Kuifmees	I+I	24- I	Bij viaduct Vredelaan-fietspad Laren	RA/AK
Baardmannetje	min I	27- I	Waterleidingplas	JJ
Goudvink	I♀	2I/22-I	Tuin Eikbosserweg H'sum, foer.	
"	I♀	23- I	op vuurdoorn (eerder, 20-II, een mn)	RH/GH/ND
"	2	5- 2	Raboes bij Eemmond	WK
"	3♂+3♀	23- 2	NSF, H'sum	AN
Europese kanarie	I♂	23- 2	Tuin Insulindelaan H'sum	WM
Sijs	+4	I4- 3	Boerderij Oud Bussum	AN
Putter	7	febr-mrt	Tuin Anne Frankln. Bussum (I ^e keer)	EBI
"	4	26- I	Tuin Groenhoven Kortenhoef	FK
Witstuitbarmsijs	2	IO- 2	Valkeveen	IW
"	2	25- I	Zwaluwlaan, Bussum (slaapplaats)	WL
"	2	7- 2	idem	GW

Tijdens het vogelen werden waargenomen: een bunzing (AM), een groene kikker, en huisspitsmuisdelen in een bosuilbraakbal (IW).

De waarnemers waren:

JA - J.v.d.Akker
 RA - R.v.d.Akker
 EB - E.Besselaar
 EBI - E.Biesmond
 JvB - J.v.Bergeijk (opz)
 LB - L.van Breukelen
 LvdB - L.v.d.Berg
 GD - Gh.Drijber
 ND - N.Dwars
 JF - Joh.J.Frieswijk
 DH - J.F.Dudok v.Heel
 EH - E.Hakvoorb
 GH - G.Heise
 JHd - J.Hardon
 MH - M.Hinterding
 MvH - M.P.M.van Houten
 RH - R.Heise
 JJ - J.de Jonge
 AK - A.Kiel
 FK - F.v.Klaveren
 RK - R.Kamphuisen
 WK - W.K.Kraak
 CvL - C.van Lieshout

WL - W.Leurs
 AM - A.Meurs
 GM - G.Mijnhout
 RMa - R.van Maanen
 WM - W.Mijnhout
 AN - A.Noorman
 JO - J.van Oord
 AP - A.Pluister
 MP - M.van de Pol
 FR - E.Russer
 GR - G.Rieken
 JR - J.F.Rung
 JS - J.P.Seyffert
 TS - T.Stoker
 AV - A.Vermeule
 JV - J.Verhey
 MV - M.Verhey
 vW - S^e en Jr van Woersem
 AdW - A.de Wijs
 GW - G.E.A.White
 IW - I.van Woersem
 KdW - K.de Wit

ZUID-FLEVOLAND

Parelduiker	I	4- 2	Oostvaardersdijk (paal 10,6)	JM
Roodkeelduiker	I	20- 2	Flevocentrale	JM
Gecoerde Fuut	2	6-II	Pampushaven four.	AP
Roerdomp	I	28-I2	Bij Almere-Haven	HF/JV/IvW
Lepelaar	I	7- 3	Achter Lepelaarsplassen four.	GB
"	2	17- 3	Waterlandse weg overvliegend Z.O.	GB
Indische gans	I	27- 2	Blocq v. Kuffeler met Grauwe G.	GB
Kleine rietgans	ca.8	I3-I2	Camping Muiderzand	LvB
Rotgans	2	6-II	Pampushaven overvliegend (Z)	AP
Brandgans	+100	4- 2	Kievitslanden samen met +600 Kolg.	RvdA
Smient	+300	I- I	Gooimeer op het ijs, bij Kromsl.park	GB
Toppereend	+30	I3- 2	Muiderzand, tussen Tafel-Kuifeend	GB
Nonnetje	+50	27-I2	Oostvaardersdijk	MH/PEH
Visarend	I juv	4- 2	Ossenkampweg	RvdA
Sperwer	I	28-I2	Strandgaperweg	RvdA
Ruigpootbuiserd	3	28-I2	Z.W. deel van Zuid-Flevoland, I ex Almere, 2 ex Blocq v.Kuff.	HG/JV/JvW
Slechtvalk	.I	I7- I	Almaarder-Hout, bezig een Torenavalk te achtervolgen	LV/HD/NK
Smelleken	I	27-I2	Naast de Knardijkhut	MH/PEH
Patrijs	II	I3-I2	Camping Muiderzand	LvB/AN
Grote Trap	I	23- 2	Torenavalkweg	HM/EL
Putter	5	9-I2	Volkstuinen achter Almere	GB
Frater	+100	4- 2	Vogelweg (bij PTT toren)	RvdA
Roek	I	I3- 2	Overvliegend Gooimeerdijk Z.Z.	GB

EL - Erik Lam
 JM - Jaap Mokel
 AN - A.Noorman
 AP - A.Pluister
 HS - Hans Schekkerman
 LV - Leo Verberne
 JV - Jacob Verhey
 IvW - Ilco van Woersen

RvdA - Rick van de Akker
 GB - Ger Blok
 LvB - Leo van Breukelen
 HD - Huub Duivenoorden
 HF - Hans Fuchs
 MH - Maurice Hinterding
 PEH - P.E.Hinterding
 NK - Nico Klippel

Bedankt voor de grote heeveelheid waarnemingen, het begint al iets te worden dat waarnemingen systeem van ons.
 Als er nog meer vogelaars zijn die de moeite willen nemen om hun waarnemingen uit de Polder door te geven, graag!!

Ger.

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : R.G. Moolenbeek, A. Voetlaan 14, Ankeveen, tel. 035-62641
Secretaresse : T. Stoker, Meidoornlaan 34b, Ned. den Berg, tel. 02945-4343
Peningmeest.: H. Hardon, Dotterbloemlaan 39, Baarn, tel. 02154-18804

Contactpersonen

Avifauna : A.P. Vermeule, Gr. Wichmanstr. 40, H'sum, te. 035-857492
Eempolders : A. van Leyden, Raboes 9, Laren, tel. 02153-86091
Nestkasten : H.W. de Soete, G. v. Amstelstr. 410, H'sum, tel. 035-10834
Propaganda : H.W. de Soete, (zie boven)
Ringonderzoek :
Vogelcursus : C.C.M. Last, Mr. J.C. Bührmanl. 46, Ankeveen, tel. 035-62099
Contr.Vogelwet: R.G. Moolenbeek, (zie boven)
Korhaan : A. Stoker, Gabriëlgaarde 42, 1241 A.M. Kortenhoef tel. 035-62478
Vogelasyl : B. v. Ingen, J. v. Schimmelstr. 6, Naarden, tel. 02159-45658
Z. Flevoland : G. Blok, Schapenmeent 109, Almere-Haven, tel. 03240-16101
Excursies : J.J.M. Hardon-v. Velsen, Dotterbloemlaan 39, Baarn,
tel. 02154-18804

Inzenden waarnemingskaartjes

J. de Jonge, v. Brakellaan 26, H'sum, tel. 035-17672

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G. Moolenbeek
Bussum/Naarden: L. Reddingius, Gr. W de Oudelaan 22, tel. 02159-42508
Hilversum : J. de Jonge
Huizen : F. Griffioen, Omroep 16, tel. 02152-52958

Contributie : f 20,- per jaar, huisgenootlid f 7,50, Vogeljaar f 15,50

Gironr. 2529179 tnv Penn. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Dotterbloemlaan 39
Baarn